

21.4.2017

Liikenne- ja viestintäministeriö
LVM/421/05/2017 Sidosryhmäkuuleminen

LIIKENTEEN PÄÄSTÖVÄHENNYKSET – FORTUMIN NÄKEMYKSIÄ

Fortum kiittää kuulemispyynnöstä ja mahdollisuudesta esittää näkemyksiä asiakohdassa mainitussa asiassa. Seuraavassa esittämämme näkemykset kohdistuvat erityisesti sähköisen liikenteen kehittämiseen, emmekä ota kantaa biopolttoaineisiin ja niitä koskeviin tavoitteisiin.

Fortum tukee vahvasti Suomen hallituksen energia- ja ilmastopoliittisia tavoitteita. Pidämme tärkeänä, että Suomen kansalliset päästövähennystoimet suunnataan päästökaupan ulkopuolisille sektoreille kuten liikenteeseen. Liikenteen sähköistymisellä on mielestämme keskeinen merkitys Suomen päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa. Sähköautot vähentävät merkittävästi sekä liikenteen kasviuonekaasupäästöjä että energiankulutusta.

Sähköisen liikenteen rooli Suomen liikennejärjestelmässä

Liikenteen osalta Fortum pitää hallituksen ehdotuksia tarkoituksenmukaisina. Näemme myönteisenä, että hallitus tunnistaa sähköisen liikenteen merkityksen päästöjen vähentämisessä ja asettaa selkeän tavoitteen sähköautoilun edistämiseksi.

Henkilöautojen 50% päästövähennystavoite vuodesta 2005 vuoteen 2030 tarkoittaa noin 3 miljoonan CO₂-tonnin vuosittaista vähennystä, jota ei voida saavuttaa ilman sähköautoja.

Fortum pitää strategiassa esitettyä arviota 250 000 sähköautosta vuonna 2030 oikeasuuntaisena, joskin hieman konservatiivisena. Näiden käyttöönotto vähentäisi liikennepoltonesteiden kulutusta 5 % ja henkilöautoliikenteen vuosittaisia CO₂-päästöjä 0,6 miljoonaa tonnia. Sähköautot lisääisivät sähkönkulutusta ainoastaan 1 %.

Jokainen kotimaisella uusiutuvalla sähköenergialla ajettu kilometri vähentää riippuvuutta tuontipolttoaineista, parantaa huoltovarmuutta ja lisää omavaraisuutta. Sähköautoilu on energiatehokasta: samalla matkalla sähköauto kuluttaa vain noin kolmanneksen vastaavan bensa-auton kuluttamasta energiasta.

Sähköauto on päästötön liikenteessä ja sen käyttämän sähkön tuottamisesta aiheutuvat päästöt vain 16 g/km (vuoden 2016 päästötiedoilla). Sähköauton CO₂-kokonaispäästöt eli polttoaineen tuotannosta ja käytöstä syntyvät päästöt jäävät noin kahdeksasosaan bensa-auton kokonaispäästöistä.

Päästöjen kannalta yleisesti ja Suomen taakanjakosektorin päästövähennystavoitteen kannalta erityisesti on olennaista, että sähköautot siirtävät liikenteen CO₂-päästöt päästökaupan piiriin. Koko sähköntuotantoketju on päästökaupan piirissä eikä sähköautoilu näin ollen lisää kokonaispäästöjä.

21.4.2017

Sähköautojen käyttöönottoon useita toimia

Mielestämme sähköautojen käyttöönottoa tulee Suomessa välittömästi nopeuttaa useilla toimenpiteillä:

- Riskituki hankinnalle

Valtion tulee huolehtia siitä, että sähköautojen osuus autokannasta saadaan markkinoiden toimivuuden näkökulmasta riittävälle tasolle. Auton hankintahintaan suoraan kohdistuva tuki on tehokas toimenpide autokannan uudistamiseen ja tästä on hyviä kokemuksia muista maista, mm. Saksasta.

Vähäpäästöisten autojen hankintaan kannustavan hankintatuen nopeasta toimeenpanosta on huolehdittava. Energia- ja ilmastostrategiassa esitetty 100 miljoonan euron rahoitus energiatehokkaiden autojen (sähkö ja kaasu) hankinnan edistämiseen tulisi sisällyttää osaksi vuoden 2018 budjettia.

- Työsuhdeautojen verotusarvon muutos

Työsuhdeautojen verotusarvo tulisi muuttaa päästöperustaiseksi, jolloin se kannustaisi suoraan auton käyttäjää sähköauton valintaan. Suomen uusista henkilöautoista menee 30-40 % työsuhdeautoiksi, joten tämä toimenpide olisi vaikuttavuudeltaan laaja. Tulisi myös harkita määräaikaista investointitukea yritysten hankkimille vähäpäästöisille ajoneuvoille.

- Latausinfrastruktuurin edistäminen

Strategiassa todetaan, että sähköautojen vaatima latauspisteverkko rakennetaan Suomeen pääsääntöisesti markkinaehtoisesti. Lisäksi arvioidaan kustannustehokkaita keinoja edistää sähköautojen latausverkon laajentamista.

Fortum tukee näkemystä markkinaehtoisesta latausinfra kehityksestä. Ensin tarvitaan sähköautoja, sitten latausinfra rakennetaan. Latausinfra kehittämisedellytysten parantamiseksi voitaisiin harkita sitä, että latauspaikan tarvitsema sähköliittymä verkosta latauspaikalle voisi kuulua yleiseen sähköverkkotariffin piiriin.

Autokannan uudistuminen edistää latausinfrastruktuurin kehittämistä. Luotettava sähkön perusinfrastruktuuri on lähinnä Etelä-Suomessa jo olemassa ja latausverkon rakentaminen on tarpeellinen laajennus- ja täydennysinvestointi. Sähkön kotimainen tuotantokapasiteetti on riittävä myös kasvavan sähköautoilun tarpeisiin.

Sähköautojen latausverkko on välttämätön osa modernia älykästä sähköjärjestelmää. Kysyntäjousto-ohjattu älykäs sähköverkko linkittää tehokkaasti energian tuotannon ja kulutuksen. Sähköautojen älykäs lataus tasaa sähkön kulutushuippuja ja tehostaa uusiutuvien energialähteiden käyttöä. Sähköautot toimivat liikkuvina sähkövarastoina ja niillä voikin jatkossa olla tärkeä rooli yhä enemmän vaihtelevaan sähköntuotantoon perustuvan sähköjärjestelmän tasapainottamisessa. Sähköautojen akkujen täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää kuitenkin mm. sähkövarastojen verotukseen liittyvien yksityiskohtien selkiyttämistä sähköverolaissa (ml. sähköautojen akkujen erilaiset hyödyntämisvaihtoehdot). On tärkeää, ettei sähkövarastojen käyttöön kohdistu esimerkiksi kahdenkertaista verotusta.

21.4.2017

Eri toimijoiden roolit ja velvoitteet on myös määriteltävä selkeästi. EU:n komission tavoin katsomme, että monopoli-asemassa olevat toimijat eli kantaverkko- ja jakeluverkko-operaattorit eivät saa omistaa, käyttää ja operoida sähkön varastolaitteita, sähköautojen lataustoimintaa ja järjestelmäpalveluja.

Fortum edistää sähköajoneuvojen laajempaa käyttöä Suomessa ja muissa Pohjoismaissa. Meillä on jo nyt Pohjoismaiden laajin, yli 1 200 latauspistettä käsittävä oma latausverkosto. Rakennamme ensimmäisen sähköautojen suurteholatausverkon Oslon, Tukholman ja Helsingin välille, jolloin vuoden 2018 aikana markkinoille tulevilla uusilla sähköautomalleilla voidaan ajaa Helsingistä Osloon yhtä nopeasti kuin polttomoottoriautoilla.

Lisätietoa:

Kari Kankaanpää, Ilmastoasioiden päällikkö, Fortum Oyj, 050-4532330,
kari.t.kankaanpaa@fortum.com

Rami Syväri, Head of International Sales & Business Development, Technology and New Ventures, Charge and Drive, Fortum Oyj, 040-7095566, rami.syvari@fortum.com